

Meertaligheid en autisme: van hardnekkige aannames naar nieuwe inzichten

Door Dagmar de Reus, orthopedagoog bij het Autisme Steunpunt, onderdeel van SSOE. Artikel naar aanleiding van recente inzichten uit de onderzoeken van o.a. Dr. Bérengère Digard

Van 11 tot 13 september 2025 vond het Europese Autisme Congres plaats in Dublin, Ierland. Wij hebben dit congres met het gehele team bijgewoond. Een van de lezingen tijdens dit congres was de lezing van Dr. Bérengère Digard. Zij werkt bij de universiteit van Edinburgh en doet, samen met collega's van andere universiteiten, onderzoek naar (de invloed van) meertaligheid bij kinderen en volwassenen met autisme. Een erg relevant thema, omdat onderzoek hiernaar schaars is, terwijl naar schatting minstens de helft van de kinderen de mogelijkheid heeft om op te groeien in een tweetalige omgeving. Tussen 2021 en 2023 hebben Dr. Bérengère Digard en collega's verschillende onderzoeken naar buiten gebracht over dit onderwerp, waarna ze vervolgens een online platform hebben gecreëerd om de informatie uit deze onderzoeken te verspreiden. Wat er precies is onderzocht en waarom dit interessant is voor de Brainportregio (de regio waar het Autisme Steunpunt werkzaam is), lees je hieronder.

Van onwetendheid naar nieuwe inzichten

Onderzoek naar meertaligheid en autisme is jarenlang beperkt geweest. Door het ontbreken hiervan werd er gedacht dat het leren van meerdere talen voor kinderen met autisme te belastend zou zijn. Omdat kinderen met autisme vaker moeite hebben met communicatie, taalverwerking en woordenschat, werd gedacht dat een extra taal zou zorgen voor verwarring of vertraging in de ontwikkeling.

Weetje: *Kinderen met autisme hebben binnen één taal vaak een kleinere woordenschat dan kinderen zonder autisme. Dat werd vroeger gezien als een argument tegen meertaligheid. Als er wordt gekeken naar de totale woordenschat van kinderen over alle talen samen, dan blijkt dat meertalige kinderen met autisme vaak over evenveel woorden beschikken als leeftijdsgenoten zonder autisme.*

Om die reden kregen veel twee- of meertalige gezinnen het advies om thuis nog maar één taal te spreken. Vaak werd gekozen voor de meerderheidstaal, omdat die nodig zou zijn om mee te kunnen doen in de maatschappij en op school. Dat betekende in veel gezinnen dat ouders minder of zelfs helemaal niet meer hun moedertaal spraken met hun kind. Echter is gebleken dat toegang tot de moedertaal van groot belang is voor het welzijn en de sociale verbondenheid van een kind met autisme. Wanneer kinderen de taal van hun gezin of familie niet goed leren spreken, kan dat leiden tot sociale uitsluiting of een gevoel van afstand binnen het gezin. Juist de moedertaal speelt vaak een belangrijke rol in emotionele verbinding, cultuur en identiteit.

Inmiddels groeit echter wetenschappelijk bewijs dat meertalige kinderen met autisme geen nadelen ondervinden van hun meertaligheid. Onderzoeken uit verschillende landen en culturen laten zien dat meertalige kinderen met autisme zich op belangrijke gebieden vergelijkbaar ontwikkelen met eentalige kinderen met autisme. Er worden geen negatieve effecten gevonden op taalontwikkeling, sociale ontwikkeling, sociale aandacht of executieve functies. Sterker nog: sommige studies laten zelfs voorzichtige aanwijzingen zien voor positieve effecten van meertaligheid.

Ook volwassenen met autisme die meertalig zijn, beschrijven voordelen. In onderzoek uit het Verenigd Koninkrijk geven zij aan dat meertaligheid hen heeft geholpen in contacten met familie en vrienden, toegang gaf tot hobby's, opleidingen en werk en bijdroeg aan meer zelfvertrouwen en betere sociale interacties. Belangrijk om hierbij in het achterhoofd te houden, is dat het aanleren van een andere taal niet vanzelf gaat en een kind met autisme hier meerdere uitdagingen in kan ervaren. Bijvoorbeeld door een leeromgeving die onvoldoende aansluit bij een kind met autisme. Goede ondersteuning blijft daarom belangrijk.

Waarom krijgen kinderen nog niet altijd dezelfde kansen?

Hoewel de kennis over meertaligheid en autisme de afgelopen jaren sterk is toegenomen, krijgen kinderen met autisme nog niet altijd dezelfde kansen om meerdere talen te leren als kinderen zonder autisme. Dat heeft verschillende oorzaken. Stigmatisering rondom autisme speelt hierin een rol, maar ook binnen onderwijs en zorg bestaan nog regelmatig twijfels over meertaligheid. Het advies om één taal aan te bieden wordt nog steeds gegeven (vooral bij kinderen die weinig verbaal communiceren of een verstandelijke beperking hebben) of professionals voelen zich onzeker in hun begeleiding van meertalige gezinnen.

Daarnaast ervaren veel professionals dat zij onvoldoende zijn toegerust om goed aan te sluiten bij cultureel en talig diverse gezinnen. Er is vaak weinig diversiteit onder zorg- en onderwijsprofessionals, behandelmethoden zijn niet altijd cultureel sensitief en gesprekken verlopen soms via familieleden die als tolk optreden. Hierdoor kan bij ouders het gevoel ontstaan dat zij eerst de meerderheidstaal goed moeten beheersen voordat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de ondersteuning van hun kind. Ook in het onderwijs ontstaan uitdagingen. Onderwijs en ondersteuning worden vaak voornamelijk aangeboden in de tweede taal van het kind. Daardoor krijgen sommige kinderen minder kansen om hun moedertaal verder te ontwikkelen of überhaupt meerdere talen te oefenen.

Samenwerking als sleutel

Om de participatie van meertalige kinderen met autisme te vergroten, is goede samenwerking essentieel. Ouders, scholen en zorgprofessionals hebben toegang nodig tot actuele kennis en moeten gezamenlijk kijken naar wat een kind nodig heeft in verschillende situaties en talen.

Initiatieven zoals [Samen Leren In Diversiteit](#) kunnen hierin ondersteuning bieden. Dit initiatief beschikt over een meertalige expertiseschil die scholen ondersteunt bij de begeleiding van neurodiverse en meertalige kinderen.

Ook internationaal groeit de aandacht voor dit thema. Zo ontwikkelden Dr. Bérengère Digard en collega's het platform [Autism & Bilingualism](#), waarop wetenschappelijke informatie en praktische kennis over meertaligheid en autisme wordt gedeeld.

Een belangrijk thema voor de Brainportregio

Daarnaast is in meerdere onderzoeken naar voren gekomen dat autisme in de Brainportregio twee tot drie keer vaker wordt vastgesteld dan in andere delen van Nederland. Omdat zowel meertaligheid als autisme relatief veel voorkomen in deze regio, kan het zijn dat ook de combinatie van beide kenmerken vaker voorkomt. Hier is op dit moment nog geen onderzoek naar gedaan, maar met een hogere prevalentie van autisme en meertaligheid in deze regio krijgen professionals en leerkrachten in deze regio wel meer met deze thema's te maken dan elders in het land. Juist daarom is meer kennis over deze onderwerpen en de combinatie hiervan van groot belang.

De afgelopen jaren verschuift het denken over autisme steeds meer van beperking naar denken in mogelijkheden en talenten. Waar meertaligheid vroeger vooral werd gezien als risico voor kinderen met autisme, groeit nu het besef dat meerdere talen juist kunnen bijdragen aan verbinding, participatie en ontwikkeling.

De bronnen die gebruikt zijn voor het schrijven van dit artikel:

Autism and Bilingualism: <https://autism-bilingualism.com/>

'Autisme in brainport eindhoven' – Politea via <https://politea.nl/autisme-in-brainport-eindhoven/>

Davis R, Fletcher-Watson S and Digard BG (2021) Autistic People's Access to Bilingualism and Additional Language Learning: Identifying the Barriers and Facilitators for Equal Opportunities. *Front. Psychol.* 12:741182. doi: 10.3389/fpsyg.2021.741182

Davis, R., Zaki, F.B.M. and Sargent, L. (2024) 'Autism and bilingualism: A thematic analysis of practitioner perspectives in the United Kingdom', *International Journal of Language & Communication Disorders*, 59(1), pp. 205–222. Available at: <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12939>.

Digard BG, Johnson E, Kaščelan D and Davis R (2023) Raising bilingual autistic children in the UK: at the intersection between neurological and language diversity. *Front. Psychiatry* 14:1250199. doi: [10.3389/fpsyg.2023.1250199](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1250199)

DigardBGDavisR. *Autism and bilingualism. Can autistic people learn and use several languages?* (2023). Available online at: <https://www.youtube.com/watch?v=oPctNHggQJI&t=1s>

DigardBGDavisR. *My Child is Autistic, should they Learn more than One Language?* (2021). Available online at: <https://autism-bilingualism.github.io/resources/>

DigardBGDavisRStanfieldASoraceAFletcher-WatsonS. "The languages that you know draw the boundary of your world": a thematic analysis of the experiences of autistic bilingual adults living in the United Kingdom. *Autism Adulth.* (2022) 4:328–39. 10.1089/aut.2021.0077

'In deze regio begint een breder wereldbeeld niet in een boekje, maar in de klas' – Brainport Eindhoven via <https://brainporteindhoven.com/nl/verdieping/in-deze-regio-begint-een-breder-wereldbeeld-niet-in-een-boekje-maar-in-de-klas>

Samen Leren in Diversiteit: <https://samenlerenindiversiteit.nl/>